

Parlament en l'acte de lliurament del premi d'Actuació Cívica 2011

Ex. Sr. alcalde, srs. regidors, presidenta d'honor i presidenta de la Fundació Lluís Carulla, membres del jurat, senyors i senyores.

He rebut l'encàrrec de parlar en nom dels sis guardonats amb el Premi d'Actuació Cívica 2011 a fi de regraciar-ne l'atorgament i expressar el nostre sentiment en aquesta memorable circumstància.

Haver estat guardonats per la Fundació que duu el nom de qui la va crear, el senyor Lluís Carulla, és ja tot un honor. Carulla fou un servidor de la pàtria, com pocs entre la nostra ciutadania, no tan sols amb el gest i la paraula, sinó en la pràctica més extensa. Tant en la seva activitat d'emprenedor industrial com en la d'impulsor de la cultura, res ni cap àmbit li va ser indiferent quan la catalanitat hi podia aflorar. És per això que hem volgut retre-li un record amb aquests primers mots i en aquesta ocasió.

Personalment, vaig tenir la sort de conèixer-lo i col·laborar-hi en diversos projectes culturals. I, en conseqüència, vaig poder captar la capacitat d'actuació que tenia, la dinàmica que hi esmerçava i la seva passió per Catalunya. Cal apuntar simplement que, quant a la dinàmica en una acció cultural, hom podia començar una reunió a casa seva de Premià de Dalt i acabar-la a Perpinyà, passant per Sant Feliu de Guíxols, i retornar a Barcelona en un sol dia. El nostre primer agraïment, en el record, és, doncs, per al prohom que instituí els premis i per a la família Carulla, que ha sabut continuar la seva tasca a favor de la catalanitat i en defensa del país.

Gràcies, també, als membres del jurat per la generositat mostrada envers les nostres persones i la nostra obra, la qual, si algun mèrit té, és el d'haver volgut treballar per al nostre poble, tan bé com hem sabut.

Som conscients que aquest premi ens reafirma en el compromís de no defallir en el servei a la pàtria, que sempre hem volgut i sentit completa. I dient això, no fem altra cosa que adherir-nos a l'esperit dels més d'un centenar de ciutadans que ja han estat objecte d'aquesta distinció al llarg dels vint-i-vuit anys anteriors, i els quals manifestaren, en el seu dia, emotivitats semblants.

Quan m'he plantejat el contingut d'aquest parlament, que se m'ha encomanat i que faig en representació dels conjunt de persones guardonades en aquesta edició dels Premis d'Actuació Cívica, he considerat escaient compartir amb tots vosaltres una reflexió sobre dues qüestions que preocupen als ciutadans de Catalunya i a nosaltres mateixos per la seva actualitat i les conseqüències que poden tenir per a l'esdevenidor del nostre poble.

En primer lloc em referiré a la situació actual de l'escola catalana, com a model educatiu del nostre poble, i a la immersió lingüística, tema que ha ocupat molts anys de la meua vida.

En segon lloc faré esment de la situació de crisi general que abassega el nostre poble d'una manera insistent.

Penso que ambdues qüestions van íntimament lligades.

En l'any que som, Catalunya i els altres Països Catalans veuen com la nostra llengua és vexada, ja sigui per sentències dictades pels tribunals espanyols o per decisions polítiques maldestres, que malauradament per a la Justícia, vénen a ser el mateix.

A Catalunya, concretament, les sentències dels Tribunals Constitucional i del Suprem, incomprensibles per si mateixes, resulten contradictòries amb veredictes anteriors dels mateixos estaments judicials que, en 1994, avalaven el model lingüístic d'Escola Catalana en llengua i continguts, incloent-hi la immersió lingüística. Aquestes sentències i requisitòries d'ara ens porten a considerar que, allò que determina la Justícia, no és cap dogma; que la justícia és conjuntural i, a vegades, arbitrària i, encara, que cap sentència no és una llei, i que la norma que ens cal seguir i en la qual mestres, pares i ciutadans de Catalunya hem de sentir-nos segurs és la que ha promulgat, mitjançant votació democràtica, el nostre Parlament: la Llei d'Educació de Catalunya, de l'any 2010.

Tanmateix, diguem-ho clar: la llengua catalana molesta l'Estat espanyol. Encara, però, l'incomoda més que Catalunya s'hagi dotat, com correspon a un poble que aspira a la plena llibertat, d'un model educatiu propi i genuí com és l'escola catalana en llengua,

continguts i actituds i que, aquesta sigui per a tots els nois i noies, indiferentment de com parlen a casa i del seu origen. Un model que no els separa per raons de llengua, el qual, per mitjà de la immersió lingüística, assegura el coneixement del català a tota la població de Catalunya, en el present i en el futur, en un model que garanteix l'equitat.

I és que el nostre país ha maldat fort per aconseguir una escola on el català i l'educació en català conformi el pensament dels ciutadans. Des de fa trenta anys, les nostres institucions de govern han recollit el fruit d'una llarga tradició de pensament pedagògic i de reivindicació social valenta del nostre poble. N'hi ha prou de recordar, en aquest sentit, l'acció d'Òmnium Cultural els anys seixanta, quan proclamava: "L'escola d'un país s'ha de realitzar en la llengua del país", i també l'obra de l'Escola de Mestres Rosa Sensat, introduint la llengua i elements catalanitzadors als centres d'ensenyament. Cada associació marcant el seu propi camí en una profunda coincidència amb la voluntat popular.

La Generalitat de Catalunya, doncs, ha dissenyat una escola que té per objectiu fer ciutadans integrats a la societat on viuen, arrelats al país i capaços d'estimar-lo i de transformar-lo, amb un coneixement ampli del món que els permeti d'interpretar-lo i dur la representativitat de Catalunya allà on hagin d'anar si, en el futur, han d'absentar-se'n en un món tan globalitzat com en el que vivim.

I és amb la llengua i els continguts culturals que l'escola catalana té la força per a integrar tots els infants i joves de Catalunya en una mateixa comunitat nacional, en una societat cohesionada.

Per aquesta causa, l'escola catalana i la immersió lingüística, intervenció pedagògica que facilita la incorporació a aquesta escola de tots els nois i noies, sigui quina sigui la llengua familiar que parlin, han esdevingut un model educatiu admirat arreu del món i lloat per les institucions europees.

No debades el mestre i pedagog Joan Triadú va escriure: "La immersió lingüística és el fet més important de la pedagogia catalana des de Ramon Llull."

I és aquesta fita aconseguida, aquesta pràctica pedagògica d'excel·lència, reconeguda internacionalment, la que no poden tolerar aquells que no ens saben veure com un país diferent i que els dol que ho siguem amb identitat pròpia.

L'altre punt de reflexió que voldria compartir amb tots vosaltres és la situació de crisi general, no solament econòmica, que pateix el món occidental, Europa i encara més Catalunya, que no disposa de la llibertat ni de la sobirania a la qual aspira.

Una crisi inicialment econòmica que ha provocat en els ciutadans perplexitat en comprovar que els mercats financers podien prevaler per sobre del poder polític, democràticament establert. Una crisi que repercuteix sobre el benestar, l'ocupació i la cohesió social, que fa trontollar la confiança en la política i en aquells que s'hi dediquen; que ha portat al carrer gent indignada, molts sense saber mostrar a quin país pertanyien.

En aquest marc global, la veritable crisi no es troba únicament en allò que és material sinó i fonamentalment en allò intangible que es concreta en uns valors socials i cívics, que sempre han estat preuats i conreats a casa nostra. Aquells valors que el noucentisme va evidenciar quan es proposava educar un poble i aixecar una Catalunya gran, forta, rica i plena. Valors com la llibertat, la democràcia, el respecte als altres, l'estima per la feina ben feta, l'esforç, l'estalvi, l'extensió de la cultura per a tothom. I és que els embats contra la nostra identitat són i han estat històricament embats contra aquests valors que ens defineixen com a poble i sense els quals no arribarem mai a ser lliures col·lectivament.

L'actual crisi econòmica pot esdevenir una oportunitat, en quant remou la societat tota sencera, fa replantejar el present i el futur, obliga a prioritzar, a refermar-nos en el que som i en el que volem ser; ens porta nous paradigmes i ens impulsa cap al futur, posant valor en allò que singularitza, particularitza i defineix davant la globalitat tan sovint banal, alienadora i buida.

Catalunya, en les situacions més adverses, ha trobat sempre camins de sortida i elements de superació; és per això que, davant una crisi com la que ens tenalla, pren rellevància el

treball moltes vegades callat però sempre continuat de persones que han anat teixint el gran canemàs de resistència que sustenta la nostra societat civil.

No puc, doncs, estar-me de manifestar que cada un dels premiats avui, en aquest solemne acte, des dels diversos àmbits de la societat en els quals hem actuat: l'escola, l'ensenyament d'adults i recerca de l'idioma, l'impuls de la cultura amb l'edició de llibres, la cançó o des de dedicació a l'economia i els estaments socials, tots hem estat motivats per la resistència espiritual de Catalunya i la fidelitat del nostre país, a la seva manera de ser, que ha refusat claudicacions i vileses al llarg dels temps que malauradament es repeteixen.

Senyors i senyores, sóc a l'acabament del meu breu discurs de gràcies i de la meva reflexió en veu alta. Som fills d'una terra on no ha estat mai fàcil viure-hi, però que genera grans fidelitats, una terra en la qual l'adversitat ha fet llargues estades; una terra, un país petit i resistent, d'una tossuderia històrica que l'ha fet sobreviure i avançar. Una pàtria amb homes i dones capaços de treballar i d'esforçar-se pel bé comú i pels ideals.

Els atacs al nostre model d'escola catalana que hem construït al llarg dels trenta anys d'autonomia, recollint els fruits del passat, no podran impedir que avancem amb la força que donen els valors que configuren la nostra identitat i que la mateixa escola ha de transmetre .

Perquè l'escola, és:

- la casa del saber –del saber ensenyar i educar–;
- la casa del saber aprendre, en la qual els coneixements ben impartits aporten la millora personal i el creixement de la comunitat nacional;
- la casa del saber ser, del sentir-se catalans, valencians i mallorquins, amb orgull, cosa que no és pas supèrbia;
- la casa del saber estar, que és tant com assumir el comportament, de ciutadans conscients i identificats allà on ens trobem.

Ha arribat el moment de dir ben clar que, davant les circumstàncies adverses contra la nostra escola i en una situació de crisi global que afecta la fermesa dels valors que els catalans tenim com a propis, i que enfront els atacs contra la nostra llengua i, al cap i a

la fi, contra el nostra poble, potser sí que arribarà el moment en què ens trobarem cansats de tanta lluita, de tant de remar contra corrent. Però que sàpiga, aquell a qui correspon saber-ho, que, en tot cas, no ens cansarem mai d'estar cansats.

I amb veu ferma direm amb el poeta: “Que sàpiga Sapherat, que no podrem mai ser, si no som lliures.”

Senyors i senyores: moltes gràcies per la vostra atenció.

Joaquim Arenas i Sampera

Premi d'Actuació Cívica 2011